

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
КОМИСИЈА ЗА ЗАШТИТА НА КОНКУРЕНЦИЈАТА

Ул. Св. Кирил и Методиј бр. 54 (6^т кат), 1000 Скопје
Тел (02) 3298 666 Факс (02) 3296 466 www.kzk.gov.mk e-mail: kzk@kzk.gov.mk

Уп. бр. 08-14

Комисијата за заштита на конкуренцијата врз основа на член 28 и член 20 од Законот за заштита на конкуренцијата („Службен весник на Република Македонија“ бр.145/10, 136/11, 41/2014 и 53/16), постапувајќи по известувањето за концентрација поднесено од Цементарница УСЈЕ АД Скопје, со регистрирано седиште на ул. „Борис Трајковски“ бр. 94, 1000 Скопје преку Адвокатско друштво Поленак од Скопје, адвокат Татјана поповски – Булоски од Скопје, на седница одржана на ден 23.03.2017 година, го донесе следното

РЕШЕНИЕ

1) Се утврдува дека концентрацијата со која Цементарница УСЈЕ АД Скопје, со регистрирано седиште на ул. „Борис Трајковски“ бр. 94, 1000 Скопје, има намера да стекне директна единствена контрола врз Трговско друштво ИД Компани ДООЕЛ увоз-извоз Кочани, со регистрирано седиште на ул. „Едвард Кардељ“ бр. 18, Кочани по пат на купување на удел потпаѓа под одредбите од Законот за заштита на конкуренцијата, и за последица ќе има значително спречување, ограничување или нарушување на ефективната конкуренција на пазарот или на негов суштински дел и не е во согласност со одредбите на Законот за заштита на конкуренцијата во смисла на член 20 став (1) точка 4) од Законот за заштита на конкуренцијата.

2) Се задолжува подносителот на известувањето за концентрација да плати административна такса за известување за концентрација во износ од 6.000,00 ден. и за решението во износ од 5.000,00 ден., согласно тарифен број 34 од Законот за административни такси (“Службен весник на Република Македонија”, бр.17/93, 20/96, 7/98, 13/01, 24/03, 19/04, 61/04, 95/05, 7/06, 70/06, 92/07, 88/08, 130/08, 6/10, 145/10 и 17/11)) на сметка на Буџетот на Република Македонија бр. 100000000063095, уплатна сметка 840...03161, приходна шифра и програма 72231300.

3) Тужбата за поведување на управен спор не го одлага извршувањето на решението.

Образложение

До Комисијата за заштита на конкуренцијата (во понатамошниот текст: Комисијата) Цементарница УСЈЕ АД Скопје, со регистрирано седиште на ул. „Борис Трајковски“ бр. 94, 1000 Скопје на ден 22.08.2016, а дополнето на 13.09.2016 година, согласно одредбите од член 15 став (1) од Законот за заштита на конкуренцијата (во понатамошниот текст: Законот), поднесе известување за концентрација со која Цементарница УСЈЕ АД Скопје, со регистрирано седиште на ул. „Борис Трајковски“ бр. 94, 1000 Скопје, има намера да стекне директна единствена контрола врз Трговско друштво ИД Компани ДООЕЛ увоз-извоз Кочани, со регистрирано седиште на ул. „Едвард Кардељ“ бр. 18, Кочани, по пат на купување на удел.

Со допис бр.08-42 од 30.08.2016 година Комисијата побара дополнување на известувањето со податоци за групацијата кон која припаѓа Цементарница УСЈЕ АД Скопје.

Со допис бр.08-42 од 13.09.2016 година Цементарница УСЈЕ АД Скопје достави дополнување на известувањето.

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
КОМИСИЈА ЗА ЗАШТИТА НА КОНКУРЕНЦИЈАТА

Ул. Св. Кирил и Методиј бр. 54 (6^т кат), 1000 Скопје
Тел (02) 3298 666 Факс (02) 3296 466 www.kzk.gov.mk e-mail: kzk@kzk.gov.mk

На 15.09.2016 година Комисијата издаде потврда за целосност на известувањето.

Со допис бр.08-42 од 05.10.2016 година Цементарница УСЈЕ АД Скопје достави дополнителни податоци и објаснувања.

Со Заклучок бр.08-42 од 17.10.2016 година согласно член 19 став (1) точка 3) од Законот за заштита на конкуренцијата Комисијата поведе постапка за оценка на поднесеното известување за концентрација.

Со Заклучок бр.08-42 од 17.10.2016 година Комисијата побара од Цементарница УСЈЕ АД Скопје доставување на дополнителни податоци.

Со допис бр.08-42 од 25.10.2016 година Цементарница УСЈЕ АД Скопје побара продолжување на рокот за одговор на заклучокот.

Со допис бр.08-42 од 26.10.2016 година Комисијата го продолжи на рокот за одговор на заклучокот.

Со допис бр.08-42 од 08.11.2016 година Цементарница УСЈЕ АД Скопје достави одговор на заклучокот.

Со допис бр.08-42 од 23.11.2016 година Цементарница УСЈЕ АД Скопје достави стручно мислење.

Со Заклучок бр.08-42 од 28.11.2016 година Комисијата побара од Стрмош АД Рудници за неметали, Пробиштип (во понатамошниот текст: Стрмош АД) доставување на податоци.

Со Заклучок бр.08-42 од 29.11.2016 година Комисијата побара од Цементарница УСЈЕ АД Скопје доставување на дополнителни податоци.

Со допис бр.08-42 од 09.12.2016 година Стрмош АД достави одговор на заклучокот.

Со допис бр.08-42 од 13.12.2016 година Цементарница УСЈЕ АД Скопје достави одговор на заклучокот.

Со допис бр.08-42 од 26.12.2016 година Комисијата до Цементарница УСЈЕ АД Скопје достави допис со кој ја информира Цементарница УСЈЕ АД Скопје дека предметната концентрација ќе има за цел нарушување на ефективната конкуренција на пазарот или негов суштински дел.

Со допис бр. 08-14 од 17.01.2017 година Цементарница УСЈЕ АД Скопје побара продолжување на рокот за произнесување по известувањето.

Со допис бр.08-14 од 18.01.2017 година Комисијата го продолжи рокот за произнесување со што се продолжи и рокот за донесување на решение од Страна на Комисијата за 20 работни дена.

Со Заклучок бр.08-14 од 30.01.2017 година Комисијата побара од Стрмош АД доставување на дополнителни податоци.

Со допис бр.08-14 од 15.02.2017 година Стрмош АД достави одговор на заклучокот.

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
КОМИСИЈА ЗА ЗАШТИТА НА КОНКУРЕНЦИЈАТА

Ул. Св. Кирил и Методиј бр. 54 (6^т кат), 1000 Скопје
Тел (02) 3298 666 Факс (02) 3296 466 www.kzk.gov.mk e-mail: kzk@kzk.gov.mk

Со допис бр. 08-14 од 17.01.2017 година Цементарница УСЈЕ АД Скопје се произнесе по известувањето XXX¹

Комисијата започна со испитување на Известувањето за концентрацијата со денот на неговиот прием и врз основа на податоците доставени во Известувањето, прилозите кон истото, дополнувањето на известувањето и од дополнително прибавените податоци го утврди следното:

1. Учесници во концентрацијата и нивни деловни активности:

1.1 Цементарница УСЈЕ АД Скопје, ул. „Борис Трајковски“ бр. 94, 1000 Скопје Република Македонија е активна главно во производство и трговија со цемент, хидрауличко врзивно средство Усјемал, готов бетон, клинкер, агрегати, и други градежни материјали.

Цементарница УСЈЕ АД Скопје е дел од ТИТАН Групација.

1.2 Трговско друштво ИД Компани увоз-извоз Кочани, ул. „Едвард Кардел“ бр. 18, Кочани, Република Македонија (во натамошниот текст: **ИД Компани**)

Регистрираната дејност на ИД Компани е производство на млинарски производи. ИД Компани има едно зависно друштво во негова целосна сопственост—Друштво за неметали ОПАЛИТ ДООЕЛ с. Чешиново, Чешиново – Облешево, со седиште на АСНОМ бб, Чешиново, Чешиново-Облешево, Република Македонија (во натамошниот текст: „**Опалит**“). Опалит работи со експлоатација на вулкански туф и опалска бреча XXX.

2. Правна форма на концентрацијата

Усје, како Купувач, и г-н Иван Донеv, како Продавач склучиле Предоговор за купопродажба XXX.

По спроведувањето на Предложената трансакција, Усје ќе има единствена контрола врз ИД Компани, а индиректна врз Опалит.

Концентрацијата настанува согласно член 12 став (1) точка 2) од Законот.

3. Правен основ на концентрацијата

Правен основ на концентрацијата е Предоговор за купопродажба склучен на XXX,

4. Вкупен годишен приход на учесниците на концентрацијата

На светскиот пазар во 2015 година ТИТАН Групација има остварено вкупни приходи во износ од XXX евра, односно XXX денари додека во Република Македонија има остварено вкупен приход од XXX денари или XXX евра.

¹ Податоците претставуваат деловна тајна

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
КОМИСИЈА ЗА ЗАШТИТА НА КОНКУРЕНЦИЈАТА

Ул. Св. Кирил и Методиј бр. 54 (6^т кат), 1000 Скопје
Тел (02) 3298 666 Факс (02) 3296 466 www.kzk.gov.mk e-mail: kzk@kzk.gov.mk

На светскиот пазар во 2015 година ИД Компани има остварено вкупни приходи во износ од XXX, односно XXX денари додека во Република Македонија има остварено вкупен приход од XXX денари или XXX евра.

На светскиот пазар во 2015 година Опалит има остварено вкупни приходи во износ од XXX евра, односно XXX денари додека во Република Македонија има остварено вкупен приход од XXX денари или XXX евра.

Оттука вкупниот приход на учесникот во концентрацијата ИД Компани вклучувајќи го и приходот остварен од неговото поврзано друштво – Опалит, на светскиот пазар во 2015 година изнесува XXX евра, односно XXX денари, додека во Република Македонија во 2015 година има остварено вкупен приход од XXX денари, односно XXX евра.

Заедничкиот вкупен годишен приход на претпријатијата учесници во концентрацијата остварен со продажба на стоки и услуги на светскиот пазар го надминува износот од 10 милиони евра во денарска противвредност и најмалку еден од учесниците е регистриран во Република Македонија. Исто така, заедничкиот вкупен годишен приход на претпријатијата учесници во концентрацијата остварен со продажба на стоки и услуги на пазарот во Република Македонија го надминува износот од 2,5 милиони евра во денарска противвредност. Следствено, за предметната концентрација постои обврска за поднесување на известување за концентрација до Комисијата согласно член 14 став (1) точка 1) и 2) од Законот.

Комисијата утврди дека пријавената концентрација потпаѓа под одредбите на Законот, бидејќи ги исполнува условите од член 12 став (1) точка 2) и од член 14 став (1) точка 1) и 2) од Законот.

4. Релевантни пазари

Дефиниција на релевантен пазар на производ

Подносителот на известувањето во однос на дефиницијата на релевантен пазар на производ во Известувањето го наведува следното:

-Опалит произведува и продава позолани, како вулкански туф и опалска бреча. Позоланите се користат како сировини за производство на цемент, бетон, малтер, лесни изолациони материјали, филтери за води итн.; тие се користат во фармацевтската индустрија (во микронизирана и прочистена форма), во хемиската индустрија како абразивен адитивен материјал во детергентите и во други средства за чистење, во индустријата за производство на гума како филтер итн. Во контекст на производството на цемент, позоланите се користат како една од формите на алтернативни цементозни материјали (цементни адитиви).

Подносителот на известувањето предлага како релевантен пазар за целите на предметната концентрација да се утврди пазарот за алтернативни цементозни материјали (цементни адитиви).

-*Цементот* е еден од главните производи во модерно градежништво. Истиот е фин прашок произведен од лапор, варовник, алумино-силикат, кварц, лебдечка пепел, гипс, вулкански туф и други состојки. Цементот се употребува како репроматеријал главно за производство на готов бетон, бетонски производи и малтер. Цементот се произведува со мелење на цементозни материјали, обично клинкер. *Клинкер* е главна состојка во производството на цемент, се произведува на високи температури од лапор, варовник и други состојки во цементни печки. Во некои случаи, минерални состојки и други цементозни материјали се додаваат на мешавината, на тој начин што или заедно се мелат со клинкерот или се мешаат одделно

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
КОМИСИЈА ЗА ЗАШТИТА НА КОНКУРЕНЦИЈАТА

Ул. Св. Кирил и Методиј бр. 54 (6^т кат), 1000 Скопје
Тел (02) 3298 666 Факс (02) 3296 466 www.kzk.gov.mk e-mail: kzk@kzk.gov.mk

смелени материјали. Поимот, „цементозни материјали“ се однесува на супстанции кои имаат цементозни или позолански особини и се употребуваат за производство на цемент. Основен цементозен материјал е клинкерот. Освен клинкерот, и други материјали кои имаат цементозни или позолански особини се употребуваат во производство на цемент со цел или да му дадат на крајниот производ одредени посебни особини или да го заменат клинкерот со поефтини сировини. Поимот, „алтернативни цементозни материјали“ или, „цементни адитиви“ се однесува на супстанции, освен клинкер, кои имаат цементозни, или особини на хидраулично врзивно средство и кои се користат како дополнителни материјали во производствена цемент и бетон. Овие материјали се додаваат на цемент и бетон со цел да му се дадат одредени посебни особини на крајниот производ и да се замени, од една страна, клинкерот во производството на цемент и, од друга страна, цементот во производството на бетон. Овие материјали вклучуваат лебдечка пепел (нуспроизвод од согорување на јаглен во термоелектрани), згура од високи печки (нуспроизвод од производството на железо) во форма на гранулирана згура од висока печка („ГЗВП“) или мелена гранулирана згура од висока печка („МГЗВП“), потоа, кондензиран силиконски гас, прашина од варовник, цементна прашина од печка, и природни или вештачки позолани. Употребата на овие цементозни материјали во мешани цемента нуди предности како што е зголемен капацитет на фабрика за цемент, намалена потрошувачка на гориво, помала емисија на стакленички гасови, контрола на алкално силиконска реактивност или подобрена трајност. Овие предности варираат во зависност од видот на алтернативен цементен материјал

Комисијата за целите на оценка на предметната концентрација утврди дека како релевантен пазар на производ треба да се земе пазарот на вулканска туф (вклучувајќи ја и опалската бреча).

Дефиниција на релевантен географски пазар

Подносителот на известувањето наведува дека релевантниот географски пазар ја покрива територијата на Република Македонија и нејзините соседни држави, односно наведува дека е економски оправдано вулканската туф, како сировина за цементната индустрија да се пласира во радиус од 300 до 400 км од наоѓалиштето.

XXX.

Од доставените податоци од XXX.

Заради сето горе наведено Комисијата утврди дека како релевантниот географски пазар за оценка на оваа концентрација треба да се земе територијата од околу 200 км. Од наоѓалиштето на вулканската туф.

5. Оценка на концентрацијата

Во Република Македонија покрај Опалит концесија за експлоатирање на вулкански туф/опалска бреча имаат добиено уште и Стрмош АД и Цементарница УСЈЕ АД Скопје. Цементарница УСЈЕ АД Скопје сеуште нема започнато со експлоатација на опалската бреча.

Главни купувачи, корисници на вулканската туф/опалската бреча се производителите на цемент кои ја користат вулканската туф како адитив при производството на цемент.

Вулканската туф според подносителот на известувањето може да се користи и за тампонирање. Тампонирањето е процес на стабилизација и подобрување на носивите и јакосните својства на теренот при изградба на патишта, пруги земјати брани, насипи и сл.

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
КОМИСИЈА ЗА ЗАШТИТА НА КОНКУРЕНЦИЈАТА

Ул. Св. Кирил и Методиј бр. 54 (6^т кат), 1000 Скопје
Тел (02) 3298 666 Факс (02) 3296 466 www.kzk.gov.mk e-mail: kzk@kzk.gov.mk

Како главни купувачи на Опалит и Стрмош АД се јавуваат Цементарница УСЈЕ АД Скопје и цементарницата Шарцем С.Х.П.К. од Косово.

Цементарница УСЈЕ АД Скопје и цементарницата Шарцем С.Х.П.К. од Косово припаѓаат на иста групација – ТИТАН Групација односно истите претставуваат поврзани друштва.

Вкупното количество на продадена вулкански туф од страна на Опалит и Стрмош АД во периодот 2013 – до крајот на прва половина на 2016 година е како што следи:

	Продажба 2013	Продажба 2014	Продажба 2015	Продажба 01- 06 2016
Опалит				
Цементарница УСЈЕ АД	XXX	XXX	XXX	XXX
Шарцем С.Х.П.К. во Косово	XXX	XXX	XXX	XXX
други	XXX	XXX	XXX	XXX
Стрмош АД				
Цементарница УСЈЕ АД	XXX	XXX	XXX	XXX
Шарцем С.Х.П.К. во Косово	XXX	XXX	XXX	XXX
други	XXX	XXX	XXX	XXX

Границата на рентабилно работење на Опалит XXX.

Границата на рентабилно работење на Стрмош АД е XXX.

Расположивите резерви на туф/опалска бреча на Опалит XXX. Цементарница УСЈЕ АД има расположиви резерви на опалска бреча XXX. Расположивите резерви на туф на Стрмош АД изнесуваат XXX.

Од прибавените податоци во текот на постапката јасно произлегува дека вулканската туф, се користи главно како суровина во цементната индустрија, а додека побарувачката од страна на други субјекти кои го користат вулканскиот туф за тампонирање е ограничена и нестабилна и без побарувачката од страна на производителите на цемент, субјектите кои вршат експлоатација на оваа суровина не можат да постигнат рентабилност во своето работење.

Спроведувањето на предметната концентрација ќе доведе до затварање на купувачите, односно до настанување на ситуација во која Цементарница УСЈЕ АД ќе има сопствен ископ на вулкански туф и веќе

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
КОМИСИЈА ЗА ЗАШТИТА НА КОНКУРЕНЦИЈАТА

Ул. Св. Кирил и Методиј бр. 54 (6^т кат), 1000 Скопје
Тел (02) 3298 666 Факс (02) 3296 466 www.kzk.gov.mk e-mail: kzk@kzk.gov.mk

нема да набавува вулканска туф од Стрмош АД, дополнително имајќи во предвид дека Шарцем С.Х.П.К., Косово е дел од истата групација како и Цементарница УСЈЕ АД - ТИТАН Групација, истите претставуваат поврзани друштва и во иднина можат да одлучат Шарцем С.Х.П.К., Косово да се снабдува со вулканска туф исклучиво од ископот на неговото поврзано претпријатие - Цементарница УСЈЕ АД што ќе доведе до ситуација, сегашниот единствен конкурент на Опалит, Стрмош АД да мора да излезе од пазарот, односно да исчезне како учесник на пазарот на експлоатација и продажба на вулканска туф/опалска бреча, со што всушност ќе престане да постои и самиот пазар.

Имено според податоците доставени од Стрмош АД, Стрмош АД најголем дел од приходите ги остварува XXXX.

На истото место се ископува и продава XXX.

Во доставените податоци до Комисијата, Стрмош АД наведува дека XXX.

Комисијата, имајќи ги предвид критериумите од член 17 став (2), став (3) и став (4) од Законот и Насоките за оценка на вертикални и конгломератни концентрации за целите на Законот за заштита на конкуренцијата оцени дека пријавената концентрација, потпаѓа под одредбите од Законот и не е во согласност со истиот, бидејќи има за последица значително спречување, ограничување или нарушување на ефективната конкуренција на пазарот или на негов суштински дел.

Имајќи ја предвид ваквата оценка на концентрацијата, Комисијата одлучи како во диспозитивот на ова Решение, согласно член 20 став (1) точка 4) од Законот.

Согласно член 53 став (2) од Законот тужбата не го одлага извршувањето на решението.

Упатство за правно средство:

Против ова решение може да се поднесе тужба за поведување на управен спор пред Управниот суд на Република Македонија во рок од 30 дена од денот на неговото доставување.

ПРЕТСЕДАТЕЛ
НА КОМИСИЈА ЗА ЗАШТИТА НА КОНКУРЕНЦИЈАТА

Благој Чурлинов